

Programul Transnațional Dunărea: noi perspective și oportunități pentru Republica Moldova

Stimați parteneri și colegi,

Vă invităm să descoperiți noile oportunități de finanțare ale Programului Regiunii Dunării 2021 – 2027, noutățile și istoriile de succes ale proiectelor implementate în Republica Moldova în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020.

Inițiativele noului Program 2021 – 2027 au ca obiectiv consolidarea cooperării dintre statele participante la Program din regiunea Dunării prin finanțarea unor proiecte de cooperare cu caracter de transformare și inovare, promovând în același timp, dezvoltarea unor sinergii transnaționale.

ÎN PRIM PLAN

Noi oportunități de finanțare în cadrul Programului Regiunii Dunării 2021 – 2027

Autoritatea de Management/Secretariatul Comun al Programului Transnațional Dunărea a inițiat procesul de pregătire pentru lansarea primului apel de propuneri de proiecte în cadrul Programului Regiunii Dunării 2021 – 2027.

Anterior, la cea de-a 10-a reuniune a Comitetului de programare transnațional, desfășurată la 13 decembrie, 2021, statele participante au aprobat versiunea finală a proiectului programului de cooperare, care prevede o rată de co-finanțare a Uniunii Europene de maxim 80%.

S-a decis ca programul să conțină următoarele categorii tematice: O Europă mai capabilă; O Europă mai verde, cu mai puține emisii de carbon; O Europă mai socială și; O mai bună guvernare a cooperării. Mai multă informație despre noul program le puteți găsi [aici](#).

Obiective specifice ale Programului Regiunii Dunării 2021 - 2027

Obiectivul de politică 1 – O Europă mai capabilă:

- Consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.
- Dezvoltarea abilităților pentru specializare inteligentă, [tranziție justă], tranziție industrială și antreprenoriat.

Obiectivul de politică 2 – O Europă mai verde, cu mai puține emisii de carbon:

- Promovarea energiei regenerabile.
- Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscului de dezastre,

Newsletter 2/2022

reziliență, ținând seama de abordările bazate pe ecosisteme.

- Promovarea accesului la apă și gestionarea durabilă a apelor.
- Îmbunătățirea biodiversității, a infrastructurii ecologice în mediul urban și reducerea poluării.

Obiectivul de politică 4 – O Europă mai socială:

- Îmbunătățirea eficacității și incluziunii piețelor forței de muncă și a accesului la locuri de muncă de înaltă calitate prin dezvoltarea infrastructurii sociale și promovarea economiei sociale.
- Îmbunătățirea accesului egal la servicii incluzive și de calitate în educație, formare și învățare continuă prin dezvoltarea infrastructurii accesibile.
- Îmbunătățirea rolului culturii și turismului în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

Obiectivul Strategic Interreg 1

O mai bună guvernare a cooperării:

- Consolidarea capacităților instituționale a autorităților publice și a părților interesate de a implementa strategii macro-regionale și strategii de bazin maritim, precum și strategii teritoriale.

Această oportunitate de obținere a finanțării va servi pentru parteneri din Republica Moldova în calitate de platformă de elaborare a unei serii de proiecte valoroase din punct de vedere a bunei guvernări, a dezvoltării economice, a protecției mediului înconjurător, consolidării domeniului social și asigurării accesului incluziv la piața muncii.

În acest sens, Autoritatea de Management/Secretariatul Comun al Programului Transnațional Dunărea deja a inițiat o serie de webinarii tematice online de prezentare a obiectivelor noului program, desfășurate în perioada 23 mai – 16 iunie curent. Mai multă informație despre webinarii aflați [aici](#).

Newsletter 2 / 2022

Actualmente, proiectul programului se află în procesul de aprobare în cadrul Comisiei Europene. Procesul urmează să fie finalizat în iunie 2022, iar primul apel în cadrul noului program va fi lansat în septembrie 2022.

Sursa: www.interreg-danube.eu

Newsletter 2 / 2022

Proiectele implementate în Moldova cu suportul Programului Transnațional Dunărea, prezentate la Ziua Europei din 14 și 21 mai 2022

Rezultatele proiectelor implementate în Republica Moldova cu suportul Uniunii Europene prin intermediul Programului Transnațional Dunărea au fost prezentate pe 14 și respectiv, 21 mai, în cadrul Orășelului European, desfășurat în orașul Chișinău și în orașul Edineț. Sub genericul „Solidaritate pentru pace”, evenimentele au evidențiat asistența oferită de UE și statele sale membre, în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova.

La eveniment au fost prezenți reprezentanții misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova, reprezentanții autorităților publice, ai societății civile, jurnaliști și publicul larg.

„Astăzi, mai mult ca oricând, valorile care stau la baza creării și activității Uniunii Europene - unitatea, solidaritatea, pacea, statul de drept și respectarea drepturilor omului, în special a dreptului fundamental la viață - devin indispensabile. Războiul din țara vecină aduce pentru noi toți datoria personală de a proteja pacea. Astfel, doresc să vă invit să primiți pacea în casele dumneavoastră: solidaritatea pentru pace este principalul mesaj pe care dorim să-l transmitem în cadrul activităților planificate cu ocazia Zilei Europei”, a subliniat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

Evenimentele dedicate Zilei Europei au constituit o platformă foarte bună pentru experții programului de a comunica direct cu vizitatorii și de a promova în rândul publicului obiectivele programului. Astfel, pe parcursul zilei, publicul larg a fost informat despre obiectivele și rezultatele Programului Transnațional Dunărea înregistrate în Republica Moldova, dar și oportunitățile de finanțare oferite de către Program.

Newsletter 2/2022

Standul amenajat s-a bucurat de popularitate în rândul vizitatorilor, iar cunoștințele lor au fost puse la încercare printr-o serie de întrebări despre Uniunea Europeană.

Programul Transnațional Dunărea 2014–2020 are un buget total de 274,6 milioane euro, inclusiv 5 mln. euro alocate din fondurile Instrumentului European de Vecinătate (IEV) pentru Republica Moldova. La program participă 14 țări: Austria, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Cehia, Germania (landurile Baden Wurttemberg și Bavaria), România, Ungaria, Slovenia, Slovacia, Muntenegru, Serbia, Republica Moldova și Ucraina (oblasturile Chernivetska, Ivano-Frankiviska, Zakarpatska, Odessa).

În Republica Moldova, în perioada 2018–2022, sunt implementate 22 de proiecte în domenii precum buna guvernare, inovare și responsabilitate socială, culturală, energetică și de mediu, cu o valoare totală de circa 2,5 mln. de euro.

Programul Transnațional Dunărea are menirea să ofere oportunități pentru parteneri din Republica Moldova de-a elabora și implementa o serie de proiecte valoroase în vederea promovării coeziunii economice, sociale și teritoriale în regiunea Dunării și realizarea unor rezultate tangibile în domenii selectate la nivel național.

Astfel, rezultatele proiectelor din cadrul programului se referă, în special, la crearea noilor modele tehnologice, îmbunătățirea cadrului național de politici publice, precum și introducerea unor practici inovatoare.

Ziua Europei a fost sărbătorită în Republica Moldova pentru prima dată în anul 2006.

Sursa: www.ogpae.gov.md

NOUTĂȚI

O delegație din orașele Alba Iulia și Cluj-Napoca, în vizită de lucru la Chișinău, în cadrul proiectului ArcheoDanube

Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Primăriei municipiului Chișinău a primit în vizită o delegație din orașele Alba Iulia și Cluj-Napoca, România, pentru a participa la atelierul de lucru de tip think tank, organizat la Chișinău pe 24 mai, în cadrul proiectului ArcheoDanube.

În cadrul evenimentului au participat: arhitectul șef al Chișinăului, Svetlana Dogotaru, reprezentanți ai municipalității și reprezentanții partenerilor Proiectului de la Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca, Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, experți și invitați locali.

Svetlana Dogotaru, în calitate de gazdă, a salutat participanții la atelier, menționând că astfel de sesiuni sunt necesare și utile pentru schimbul de experiență și cunoștințe între oaspeții din Alba Iulia și Cluj-Napoca și participanții de la Chișinău. Totodată, a atras atenția asupra documentelor strategice și planurilor de dezvoltare ce se află în proces de implementare în municipiul Chișinău.

La atelierul de lucru participanții au pus în discuție un șir de subiecte actuale ce se referă la arheologia urbană a Chișinăului, cu accent deosebit pe situl pilot al proiectului - zona adiacentă Bisericii „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, numită generic „Visterniceni”.

De asemenea, conform programului, au fost întreprinse câteva vizite de lucru, la situl pilot „Visterniceni”, situl de patrimoniu cultural național și la Muzeul Național de Istorie a Moldovei.

În perioada 11-13 mai 2022, echipa proiectului a efectuat o vizită de lucru în orașul Alba Iulia, România, unde a participat la un think tank workshop.

Newsletter 2/2022

Proiectul „Parcurile arheologice din zonele urbane ca instrument de dezvoltare locală durabilă - ArchoDanube”, este implementat de Primăria municipiului Chișinău, în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020.

Sursa: www.dgaurf.md

Ședința Comitetului Director al proiectului SARBRINA, desfășurată în Ungaria

După aproape doi ani de întâlniri și conferințe online, consorțiul proiectului SARBRINA s-a întrunit în format offline. Cea de-a patra reuniune a Comitetului Director a avut loc pe

12 și 13 mai 2022 la Szombathely, Ungaria, iar la aceasta a participat și Virginia Mandalac, coordonatoarea proiectului SARBRINA de la Automobil Club în Republica Moldova.

Reuniunea a fost găzduită de partenerul maghiar West Pannon Team și de partenerul principal, Institutul European de Evaluare a Drumurilor. Întrunirea a oferit o oportunitate excelentă de a discuta despre realizările proiectului SARBRINA de până acum și a stabili următorii pași pentru atingerea obiectivelor proiectului transnațional.

Prima zi a întâlnirii a fost dedicată discutării rezultatelor așteptate ale inspecțiilor privind siguranța traseelor de biciclete EuroVelo (făcute în Croația, Slovenia, Austria, Bulgaria, România, Cehia, Slovacia și Ungaria), precum și activităților desfășurate în vederea constituirii Instrumentului pentru trasee pe biciclete mai sigure, care va fi pilotat anul acesta și în diferite țări. În curând, de asemenea, cele 31 de fișe informative și rapoarte de analiză a celor mai bune practici vor fi disponibile în format tipărit.

Cea mai mare parte a zilei a doua a fost dedicată atelierului, care s-a concentrat pe examinarea rezultatelor inspecțiilor de siguranță ale traseelor de biciclete. Întâlnirea de două zile a fost încheiată cu o prezentare generală a activității de management și comunicare și aprobarea planului pentru conferința finală și alte evenimente promoționale.

Newsletter 2/2022

Având în vedere că proiectul SABRINA va intra în curând în stadiul final de implementare, în următoarele luni sunt așteptate o mulțime de activități.

Sursa: www.interreg-danube.eu

Cea de-a doua reuniunea a partenerilor proiectului AGORA, desfășurată la Sofia, Bulgaria

La 11 și 12 mai curent, Primăria orașului Sofia, Bulgaria și Sofia Development Association, au găzduit cea de-a doua reuniune în format fizic a partenerilor proiectului AGORA - Advanced coGeneration Opinions for Reintegrating Local Assets, din care face parte și municipiul Chișinău. În capitala bulgară a avut loc reuniunea Comitetului director și un seminar transnațional de consolidare a capacităților.

Partenerii din Chișinău, Republica Moldova, Cluj-Napoca din România, Koprivnitsa din Croația, Kranj din Slovenia, regiunea Neckar-Alb din Germania, Praga, Republica Cehă, Slavonski Brod din Croația, Szarvas din Ungaria și Zenica din Bosnia și Herțegovina, s-au întrunit atât în format fizic, cât și online.

Reuniunea partenerilor proiectului „AGORA - Advanced coGeneration Opinions for Reintegrating Local Assets” a inclus diverse activități, cum ar fi schimb de experiență între membri, învățare reciprocă despre procesele de creație desfășurate în comun, agende de regenerare ale diferitor orașe, proiecte-pilot de renovare și inițiativele de implicare a părților interesate. De asemenea, participanții la reuniune au vizitat Toplocentrala - proiectul-pilot din Sofia, s-au întâlnit cu echipa de acolo și au văzut râul care trebuie integrat în zona utilizabilă.

Newsletter 2/2022

La atelierul transnațional de consolidare a capacităților s-au alăturat și reprezentanții municipalităților din Bulgaria, părți interesate și alte proiecte din cadrul programului în domeniul culturii și al regenerării urbane. Participanții au lucrat împreună la stabilirea setului de instrumente de consolidare a capacităților AGORA, care va fi dezvoltat ulterior în cadrul proiectului.

Acestea variază de la modele financiare și de afaceri la implicarea părților interesate, de la planificarea spațială echitabilă la asigurarea durabilității.

Proiectul AGORA este implementat de Primăria municipiului Chișinău în parteneriat cu 10 orașe din bazinul Dunării.

Sursa: www.chisinau.md

Capacitățile municipalităților privind stocarea energiei în contextul local, dezvoltate în cadrul unui training desfășurat de Agenția Locală a Energiei din orașul Alba Iulia, România

Agenția de Cooperare Transfrontalieră și Integrare Europeană (ACTIE) a participat pe 28 aprilie la cea de-a doua sesiune a trainingului responsabililor municipalităților pentru dezvoltarea capacității lor de a asigura implementarea măsurilor CSSC în contextul lor local.

Evenimentul, organizat de Agenția Locală a Energiei Alba (ALEA) a avut drept scop continuarea creșterii nivelului de cunoștințe ale reprezentanților orașelor participante, dar și ale altor părți implicate în proiectul CSSC Lab, în ceea ce privește tehnologiile CSSC pentru a putea accelera procesul de identificare, dezvoltare și implementare a proiectelor de stocare a energiei în orașe și de cuplare sectorială (CSSC) în funcție de contextul local.

Newsletter 2/2022

Prima sesiune derulată în toamna anului trecut a abordat cu precădere aspectele tehnice generale în cadrul introducerii tehnologiilor CSSC, dar au fost prezentate și aspecte financiare legate de implementarea tehnologiilor CSSC. Conform metodologiei elaborate în cadrul proiectului, sesiunea a doua a abordat în principal soluțiile tehnologice disponibile pentru autoritățile locale în funcție de contextul lor local și potențialul CSSC identificat.

Sesiunea desfășurată în format online a reunit reprezentanți ai organizațiilor din România, dar și municipalități din Republica Moldova. Sesiunea a avut un caracter interactiv, participanții având posibilitatea de a oferi un feedback în timp real în ceea ce privește soluțiile prezentate și aplicarea acestor tipuri de soluții în contextul local.

Proiectul „Laboratorul pentru stocare a energiei durabile și cuplare sectorială în orașe – CSSC LAB” este implementat în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020 de 17 țări din bazinul fluviului dunărean.

Sursa: www.alea.ro

Modelul actual de prestare a serviciului de îngrijire la domiciliu, prezentat în cadrul unei mese rotunde

Începând cu luna ianuarie 2022, proiectul D-Care Labs a intrat în faza a IV-a de desfășurare, în cadrul căreia a fost organizat un atelier de lucru unde au fost prezentate rezultatele obținute în vederea constituirii serviciului inovativ de îngrijire la domiciliu.

La data de 6 mai curent, cei mai buni specialiști din domeniu au prezentat rezultatele implementării modelului actual de prestare a serviciului social și medical

de îngrijire la domiciliu din Republica Moldova, acestea fiind validate împreună cu reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale și membrii legislativului în frunte cu deputatul Dan Perciun, președintele Comisiei Parlamentare „Protecție Socială, Sănătate și Familie”. Acest exercițiu a fost necesar pentru realizarea unei hărți de prestare a serviciului de îngrijire la domiciliu în Republica Moldova, analizând atât cadrul normativ existent, care asigură funcționarea serviciului, precum și nivelul de percepție a beneficiarilor serviciilor de îngrijire la domiciliu.

La masa rotundă a fost prezentat și validat prototipul generalizat al noului serviciu de asistență socială și medicală integrată din Republica Moldova. La elaborarea acestuia au fost luate în considerație în primul rând necesitățile pacientului și aplicarea elementelor inovative din domeniu, iar experiența României a constituit un model de referință.

Proiectul „Dezvoltarea de laboratoare pentru facilitarea inovării și antreprenoriatului în îngrijirea la domiciliu în regiunea Dunării” reprezintă un prim pas în procesul de elaborare a Raportului de țară cu privire la inovarea serviciului de îngrijire la domiciliu, elaborarea strategiei transnaționale referitoare la introducerea inovațiilor în îngrijirea la domiciliu din regiunea Dunării, dar și cartografierea investitorilor sociali.

Sursa: Fundația AGAPEDIA

Infrastructură accesibilă pentru nevăzători și persoanele cu deficiențe de vedere

Nevăzătorii și persoanele cu deficiențe de vedere vor putea să se orienteze mai ușor și să circule în siguranță cu transportul public. Un concept de proiectare a unui mediu prietenos pentru toți pasagerii, indiferent de vârstă, capacitate sau dizabilitate, a fost prezentat pe 21 aprilie la Universitatea Tehnică a Moldovei în cadrul unui seminar despre Design Universal, dedicat în special studenților de la Facultatea

Newsletter 2/2022

Urbanism și Arhitectură. La eveniment au participat peste 100 de viitori arhitecți și designeri, urbanști și proiectanți de drumuri și străzi.

Reprezentanții proiectului DANOVA, directorul Observatorului de Siguranță Rutieră, conf. univ., dr. Ilie Bricicaru și drd. arh. Alina Ostapov i-au familiarizat pe studenți cu principiile Designului Universal, au abordat proiectarea clădirilor industriale și civile, a zonelor de agrement, aeroporturilor, gărilor de trenuri și de autobuze, facilități de transport care urmează a fi adaptate la nevoile persoanelor cu dizabilități și, în special, a pasagerilor nevăzători și cu deficiențe de vedere.

Ștefan Oprea, vicepreședinte al Asociației Nevăzătorilor din Moldova, a prezentat studenților problemele și eventualele soluții ce ar contribui la îmbunătățirea accesului la facilități construite pentru persoanele nevăzătoare și cu deficiențe de vedere. *„Îmbunătățirea accesibilității nu este un lucru complicat tehnic, deoarece poate fi ușor executat pe infrastructura deja existentă prin aplicarea elementelor ajutătoare pe infrastructura construită deja, dar care poate susține enorm persoanele nevăzătoare și cu deficiențe de vedere”*, a spus Ștefan Oprea.

În cadrul seminarului a fost organizată o expoziție de mijloace de informare, echipamente ajutătoare tehnice și de recreere accesibile pentru nevăzători. Evenimentul a avut loc în cadrul proiectului finanțat prin Programul Transnațional Dunărea – „DANOVA - Servicii inovatoare de transport pentru pasagerii nevăzători și cu deficiențe de vedere din Regiunea Dunării”, implementat de Universitatea Tehnică a Moldovei, împreună cu Asociația Nevăzătorilor din Moldova.

În contextul aceluiași proiect, în ultimele luni echipa de implementare a elaborat și prezentat raportul de evaluare locală a Aeroportului Internațional Chișinău. Totodată, a fost revizuit documentul, care descrie structura și metodologia Grupurilor Tehnice de Lucru Transnaționale din cadrul proiectului. Conform acestuia, Universitatea

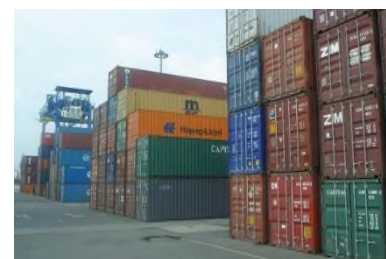
Newsletter 2/2022

Tehnică a Moldovei face parte din grupul 2, axat pe cercetare și va lucra în cooperare cu Universitatea din Maribor, BATTI, Slovenia, Federația Austriacă a Nevăzătorilor și Persoanelor cu Deficiențe de Vedere, Uniunea Croată a Nevăzătorilor din Municipiul Maribor.

Sursa: www.utm.md

Workshop dedicat serviciilor de linie pentru containere, organizat în cadrul proiectului DIONYSUS

În data de 14 aprilie 2022, Universitatea Tehnică din Moldova a participat la cel de-al treilea workshop dedicat serviciilor de linie pentru containere (3rd Workshop on Container Liner Services) în cadrul proiectului „DIONYSUS – Integrarea lanțurilor de transport multimodal și intermodal inteligente și durabile în regiunea Dunării”.

Reuniunea, organizată de Compania Națională Administrația Porturilor Maritime din România s-a bucurat de prezența virtuală a peste 50 de participanți implicați în promovarea și dezvoltarea transportului containerizat pe Dunăre, de la factori de decizie reprezentând Programul Transnațional Dunărea, EFIP, Via Donau, la membri ai consorțiului proiectului, ai mediului academic, dar și ai companiilor private din țară și străinătate.

Cel de-al treilea și ultimul eveniment din această serie a reunit părțile interesate implicate în dezvoltarea transportul de containere pe Dunăre. Cu această ocazie, pornind de la experiențele acumulate, dar și ținând cont de noile condiții de piață, au fost discutate perspectivele de relansare și sprijinire a acestui tip de transport.

Newsletter 2/2022

Obiectivul principal al proiectului DIONYSUS este integrarea Dunării în mod inteligent și sustenabil în lanțurile de transport multi și intermodale din cadrul coridoarelor de transport de mărfuri și persoane, stabilite de Uniunea Europeană pentru zonele Central și Est-Europene.

Sursa: www.portofconstantza.com

Reuniunea partenerilor proiectului AGORA, la Cluj-Napoca

În perioada 11-14 aprilie, la Cluj-Napoca, România, a avut loc reuniunea partenerilor teritoriali, experților și a liderului de proiect - Primăria Cluj-Napoca din cadrul proiectului „AGORA - Advanced coGeneration Opinions for Reintegrating Local Assets”, finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Transnațional Dunărea.

Astfel, în cadrul întrunirii, reprezentanții Primăriei Chișinău au prezentat un rezumat al activităților proiectului realizate pe parcursul anului 2021, printre care, întrunirile cu părțile interesate din cadrul workshopurilor organizate, precum și proiectul agendei de regenerare.

Gazda evenimentului, Primarul Municipiului Cluj-Napoca, Emil Boc, a salutat posibilitatea relansării întrunirilor dintre participanți, în format fizic, după mai bine de doi ani de restricții, ceea ce a permis discutarea într-un mod mai productiv a obiectivele comune aprobate pentru implementarea proiectului.

Totodată, omologii de la Cluj-Napoca au salutat intențiile Chișinăului de a solicita finanțarea pentru implementarea unor proiecte similare în viitor.

Scopul principal al creării unei URA (Agende de Regenerare Urbană) pentru Chișinău constă în crearea unui instrument de implementare care să permită autorităților publice locale să valorifice clădirile neutilizate sau subutilizate din proprietate. URA are un format extins care va permite utilizarea acestuia vederea refacerii diferitor tipuri de clădiri și va oferi o varietate de

Newsletter 2/2022

soluții, pentru a fi adaptate în funcție de fiecare obiectiv în procesul de regenerare.

Proiectul pilot, în acest moment, este regenerarea Complexului de clădiri, cunoscut sub numele de „Centrul național de creație satul moldovenesc - Buciumul”, care este amplasat în centrul istoric al Chișinăului. Refacerea acestui complex al patrimoniului municipal cultural, parte a categoriei clădirilor „neutilizate/subutilizate”, reprezintă un adevărat test pentru echipa proiectului.

Obiectivul central din nucleul istoric al complexului cultural se poziționează în partea inferioară a acestuia, care este mai puțin dezvoltată în ceea ce privește activitățile culturale și implicarea socială. De asemenea, apropierea de Piața Centrală, care este cel mai mare centru comercial în aer liber din oraș, generează deficiențe de accesibilitate și parcare care la fel trebuie incluse în URA.

Proiectul „AGORA - Advanced coGeneration Options for Reintegrating local Assets/Optiuni avansate de cogenerare pentru reintegrarea activelor locale” finanțat din fondurile Uniunii Europene prin Programul Transnațional Dunărea 2014-2020, este o inițiativă care își propune să dezvolte o platformă de instrumente care să împuternicească cele 10 orașe din regiunea dunăreană să devină piloni, catalizatori și mediatori pentru reintroducerea terenurilor și clădirilor neutilizate/subutilizate în lanțul valoric productiv al orașelor.

Sursa: www.chisinau.md

Newsletter 2/2022

Peste 30 de membri ai echipelor de implementare ale proiectului ArcheoDanube și-au dat întâlnire la Sarajevo pentru un schimb de bune practici

În perioada 11 - 14 aprilie 2022, echipa de implementare a proiectului „Parcurile arheologice din zonele urbane ca instrument de dezvoltare locală durabilă - ArcheoDanube” a întreprins o vizită de lucru în orașul Sarajevo, Bosnia și Herțegovina. Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare.

Peste 30 de membri ai echipelor de implementare a proiectului - din cele 11 țări, au avut ocazia să participe la atelierul de lucru de tip think tank, la care gazda evenimentului a prezentat etapa actuală de implementare a proiectului în orașul Sarajevo, provocările înregistrate și acțiunile viitoare. De asemenea, grupul prezent a avut ocazia să testeze aplicația mobilă „ArcheoTales”, utilă pentru explorarea rămășițelor arheologice prin căutarea digitală în format interactiv de comori, elaborată în cadrul proiectului ArcheoDanube, co-finanțat de Uniunea Europeană, prin Programul Transnațional Dunărea 2014-2020.

Totodată, în cadrul întrunirii echipa de implementare de la Chișinău a făcut o prezentare a sitului pilot al proiectului - Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, numit generic „Visterniceni”.

Reprezentanții partenerilor de proiect au făcut un schimb de idei și opinii pe marginea celor discutate, reiterând importanța sprijinului din partea autorităților locale în implementarea activităților planificate.

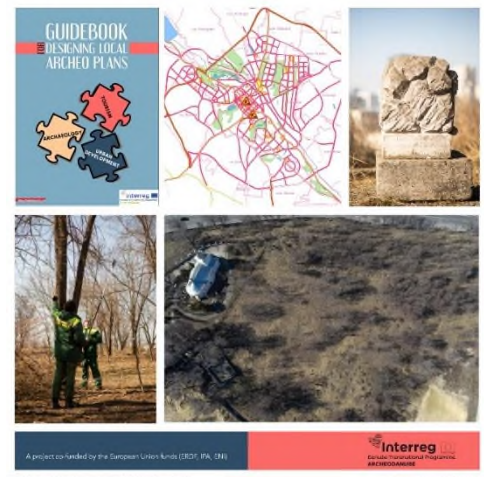
Sursa: www.dgaurf.md

Newsletter 2/2022

Specialiști și experți în domeniile arheologie, arhitectură și urbanism, și-au dat întâlnire la workshop-ul „Valorificarea zonei Visterniceni”

La 7 aprilie 2022, echipa de implementare a proiectului „Parcurile arheologice din zonele urbane ca instrument de dezvoltare locală durabilă - ArcheoDanube” din cadrul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare (DGAURF) a organizat un atelier de lucru online privind valorificarea zonei Visterniceni.

În cadrul atelierului de lucru a fost prezentat situl pilot al Proiectului Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, numit generic „Visterniceni”, precum și activitățile ce urmează a fi realizate în perioada următoare. Participanți la eveniment au fost specialiști și experți în domeniile arheologie, arhitectură și urbanism, reprezentanți din domeniul public și privat.

Svetlana Dogotaru, arhitect șef al Chișinăului a venit cu un mesaj de salut către participanți și a reiterat importanța punerii în valoare a obiectelor de patrimoniu și încadrarea proiectelor de organizare a acestora în Strategia de dezvoltare socio-economică durabilă a municipiului Chișinău.

În altă ordine de idei, Sergiu Musteață, istoric și lector universitar la UPS „Ion Creangă”, a prezentat Studiul de fundamentare istorico-științifică a zonei construite protejate și a zonei sale de protecție – Zona alăturată bisericii „Sfinții Împărați Constantin și Elena” (Visterniceni), realizat anul curent la comanda Î.M. IMP „CHIȘINĂU PROIECT”.

Proiectul este co-finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020, în cadrul celui de-al treilea apel de propuneri de proiecte. Obiectivul principal al proiectului este îmbunătățirea eficienței gestionării siturilor de patrimoniu, cu accent pe parcurile arheologice ca instrumente inovatoare din zonele urbane, pentru

conservarea și utilizarea durabilă a patrimoniului și a resurselor culturale și naturale, cu sinergii pentru dezvoltarea turismului arheologic.

Sursa: www.dgaurf.md

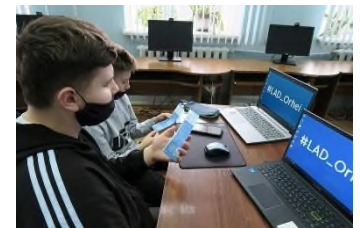
Cunoștințele digitale ale comunității de romi, dezvoltate la Laboratorului de Alfabetizare Digitală

La Biblioteca publică raională „Alexandru Donici” din Orhei, membrii comunității romilor beneficiază de serviciile Laboratorului de Alfabetizare Digitală, dotat de Terre des hommes – Moldova, unde aceștia pot deprinde și consolida cunoștințele digitale și pot accesa servicii publice.

Partenerii proiectului care găzduiesc Laboratorul de Alfabetizare Digitală dispun de o ofertă educațională elaborată în conformitate cu necesitățile și cu nivelul de pregătire și cunoaștere al beneficiarilor. De asemenea, oferta educațională se adaptează în dependență de necesitățile și solicitările individuale ale beneficiarilor. În acest sens, recent a început instruirea pentru aflabetizarea digitală a două grupuri de beneficiari (șase tineri și șapte persoane vârstnice).

„La bibliotecă am învățat lucruri noi și interesante: să creez prezentări în Power Point, să utilizez aplicația Canva, Microsoft Word, mașina de cusut, am făcut desene pe lemn și mi-a plăcut să fac obiecte la imprimanta 3D. Recomand tuturor adolescenților să participe, fiindcă aceste cunoștințe le vor prinde bine în viitor” (Vasile, 14 ani).

În același timp, a fost propus conținutul tematic pentru Laboratorul de Alfabetizare Digitală. Astfel, fiecare Laborator deschis de fiecare organizație parteneră va aborda cel puțin trei dintre aceste obiective de învățare (Cadrul de competențe digitale pentru cetățeni DigComp 2.0).

Newsletter 2/2022

Laboratorul de Alfabetizare Digitală, dedicat comunităților de romi și accesibil pentru toți doritorii, a fost lansat cu suportul A.O. Terre des hommes Moldova, în cadrul proiectului „Regiunea Dunării pentru îmbunătățirea incluziunii și împuternicirii comunităților de romi DREAM ROAD”, finanțat în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020.

Sursa: www.tdh-moldova.md

ISTORII DE SUCCES

Designer de interior: „Trăim vremuri când ideile neobișnuite sunt la mare căutare”

Designul de interior este tot mai popular în nordul Republicii Moldova. O spune designerul Tatiana Hlopețkaia, protagonista unui [spot video](#) elaborat de ADR Nord în cadrul proiectului „Industria Creative pentru Noile Economii Urbane în Regiunea Dunării” (CINEMA), prin intermediul căruia sunt promovate realizările tinerilor din

Regiunea de Dezvoltare Nord în industriile creative.

Tatiana și-a început activitatea în calitate de designer în anul 2018 și vorbește cu pasiune despre profesia sa. Ea este convinsă că, dacă îți place profesia ta și o vezi mai mult ca pe un hobby, nu doar ca pe o sursă de venit, obții rezultate mai bune.

Tatiana Hlopețkaia: „Tinerilor designeri le-aș recomanda să nu le fie frică să experimenteze și să încerce să se evedențieze, pentru că trăim vremuri când ideile neobișnuite sunt la mare căutare. Străduiți-vă să vă îmbunătățiți în permanență nivelul de cunoștințe, să căutați noi idei pentru a vă inspira, deoarece preferințele clienților sunt în continuă schimbare și e necesar să fii în trend.”

Industria creative, denumite și industria culturale sau domenii ale economiei creative, vizează tot ceea ce este produs prin intermediul aplicării capacităților creative artistice sau inovației

Newsletter 2/2022

științifice, constituie parte a circuitului economic, produc valoare, reprezintă o posibilitate de lansarea a unor afaceri de succes, generează acumulări în bugetul public, creează noi locuri de muncă și contribuie la dezvoltarea la nivel local, regional și național.

Sursa: www.adrnord.md

O tânără pictoriță din Bălți transformă hainele în opere de artă

Victoria Balica, o tânără pictoriță din Bălți care transformă hainele în opere de artă, este protagonista unui [spot video](#) elaborat de ADR Nord în cadrul proiectului „Industrii Creative pentru Noile Economii Urbane în Regiunea Dunării” (CINEMA).

Victoria este pasionată de pictură încă din copilărie. Visul i s-a îndeplinit odată cu absolvirea Facultății de Arte Plastice a Universității „Ion Creangă” din Chișinău.

Victoria Balica: „Celor care vor să-și transforme hobby-ul sau visul într-o sursă de venit, le recomand, întâi de toate, să nu le fie frică, să facă totul pas cu pas. Fiecare pas este o cale spre succes, în pofida oricăror dificultăți. Dificultăți oricum vor fi, dar este mai bine să încerci, să tinzi spre realizarea viselor tale decât mai târziu regreți că nu ți-ai îndeplinit dorințele.”

În general, industriile creative contribuie la creșterea economică, dar au și o contribuție importantă la dezvoltarea culturii și societății.

Sursa: www.adrnord.md

Newsletter 2/2022

Doi liceeni din Bălți pasionați de programare web îi îndeamnă pe tineri să își urmeze visele

Noile Economii Urbane în Regiunea Dunării” (CINEMA).

.....

Proiectul CINEMA este cofinanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020. Proiectul urmărește să îmbunătățească condițiile inovatoare pentru industriile creative, economiile urbane și revitalizarea urbană în regiunea Dunării, să dezvolte capacități și să încurajeze cooperarea tuturor actorilor și părților interesate. În total, 22 de parteneri din șapte țări sunt implicați în implementarea proiectului, printre care ADR Nord și Primăria municipiului Bălți.

Sursa: www.adrnord.md

Newsletter 2/2022

Vă mulțumim pentru lecturarea ediției curente a Buletinului nostru informativ pentru a fi la curent cu noutățile proiectelor finanțate prin Programul Transnațional Dunărea, dar și noile oportunități de finanțare în cadrul Programului Regiunii Dunării 2021-2027.

Urmărește-ne online pe Facebook:

@[Programul Transnațional Dunărea Moldova](#)

@[Programe transnaționale și transfrontaliere Moldova](#)

@[Cross Border Cooperation Moldova](#)

Contacte:

Punctul Național de Contact

I. P. „Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă”

Adresa: str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni,
nr. 57/1, of. 404, MD-2005
Chișinău, Republica Moldova
Tel: +373 22 233 045

E-mail: danube.helpdesk@ogpae.gov.md

Pagina web: www.ogpae.gov.md

**Autoritatea de Management/Secretariatul
Comun al Programului Transnațional Dunărea
2014–2020**

Adresa poștală: József nádor tér 2-4 1051
Budapesta, Ungaria

Adresa oficiului: Roosevelt Office Building,
Széchenyi István tér 7 8 1051 Budapesta, Ungaria

E-mail: danube@pm.gov.hu

Pagina web: www.interreg-danube.eu

Această publicație a fost produsă cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul aparține autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene sau al Autorității de Management/Secretariatului Comun al Programului Transnațional Dunărea 2014–2020.